

ชื่อวิทยานิพนธ์	สังคมกรรมทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล
ผู้เขียน	นายวิลาศ ชูช่วย
สาขาวิชา	สังคมวิทยา
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการสังคมกรรมทางการเมืองของชาวไทยมุสลิมภายในบริบทของสถาบันครอบครัวมุสลิม และสถาบันศาสนาอิสลาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนทุ่งมะปริง ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ด้วยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ตามหลักและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นการพรรณนา การวิเคราะห์และการตีความ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และตีความข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยยึดแนวคิดปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยมและหลักการของศาสนาอิสลามเป็นแนวทางและตีความจากทัศนะหรือมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหรือคนในระบบเป็นแกน แต่ในบางกรณีการตีความก็จะเพิ่มทัศนะหรือมุมมองของผู้วิจัยหรือคนนอกระบบเข้าด้วย

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โครงสร้างสังคมในชุมชนทุ่งมะปริงเป็นรูปแบบทางสังคมที่มีเงื่อนไขทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาอิสลามเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตทั้งระดับปัจเจกชนและระดับกลุ่มบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนตายจะมีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องทุกขั้นตอนโดยกระบวนการสังคมกรรม โครงสร้างสังคมดังกล่าวมีระบบความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ ปทัสถานและกิจกรรมทางสังคมที่อิงอาศัยศาสนา และจารีตประเพณีเป็นฐานรองรับ ดังนั้นกระบวนการหรือกลไกทางสังคม-วัฒนธรรมภายใต้ศาสนาอิสลามจึงเป็นปฐมฐานให้เกิดปฐมสังคมกรรม ซึ่งกลายเป็นฐานรองรับให้เกิดและพัฒนาสังคมกรรมทางการเมืองและด้านอื่นๆ

2. โครงสร้างสังคมที่มีเครือข่ายและบริบทถัดจากศาสนาอิสลามในกระบวนการทางสังคม-วัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับสังคมกรรม ได้แก่ สถาบันครอบครัวและเครือญาติที่เน้นความสัมพันธ์แบบให้ความสำคัญแก่ฝ่ายชายในหลายๆ ด้าน กระบวนการหรือกลไกทางสังคม-วัฒนธรรมภายใต้สถาบันครอบครัวและเครือญาติเป็นปฐมฐาน คือจุดเริ่มต้นสังคมกรรมในหลายมิติดูจะเกี่ยวกับกรณีของสถาบันศาสนาแต่เครือข่ายและนัยสำคัญเป็นรองหรือแคบกว่าสถาบันศาสนา

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนอกกรอบหรือบริบทของสถาบันครอบครัวและศาสนา เช่น กลุ่มเพื่อนที่มีนัยสำคัญต่อสังคมเพิ่มเสริมต่อจากสถาบันครอบครัวและศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมกรรมการเมือง

4. บรรดาประเพณี พิธีกรรม และกิจกรรมต่างๆ การละหมาดถือเป็นกระบวนการหรือกลไกทางสังคม-วัฒนธรรมที่มีบทบาทเหนือกว่ากลไกทางสังคม-วัฒนธรรมอื่นๆ เมื่อพิจารณาจากประเด็นของปฐมสังคมนิคมภายใต้บริบทของสถาบันครอบครัวและศาสนา

5. ภายใต้ง่อนไขดังกล่าวข้างต้นจิตสำนึกตระหนักรู้ถึงอัตตาหรืออัตลักษณ์ (Self) ของตัวฉัน (I และ Me) และพวกฉัน (We) กล่าวคือ อัตลักษณ์แห่งความมี/ความเป็นมุสลิมเกิดขึ้นและพัฒนาตามลำดับขั้นตอนแห่งการพัฒนาอัตตาหรืออัตลักษณ์พร้อมๆ กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้รับการปลูกฝังโดยอาศัยกระบวนการหรือกลไกทางสังคมภายใต้บริบททางสังคม-วัฒนธรรมอิสลามในโลกปัจจุบัน

6. ชุมชนทุ่งมะปรางเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองด้วยการเลียนแบบ (Imitation) การสอนหรือการบอกกล่าว (Instruction) โดยศาสนเมธีหรือผู้มีความรู้ทางศาสนา และแรงจูงใจหรือแรงเสริม (Motivation) จากเทวโองการหรือองค์อัลลอฮ์เจ้า

7. บุคลิกภาพทางการเมืองของชุมชนทุ่งมะปรางมีลักษณะความโน้มเอียงแบบอำนาจนิยม (Authoritarian Orientation) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่อง/เกี่ยวเนื่องจากปฐมสังคมนิคมโดยสถาบันครอบครัวและศาสนา

8. คุฎบะฮ์วันศุกร์เป็นกลไกทางสังคม-วัฒนธรรมที่มีบทบาทอย่างมากในการเสริมสร้างบุคลิกภาพทางการเมืองหรือเอกลักษณ์ทางการเมือง

Theisi Title	Political Socialization of the Thai Muslim in Changwat Satun
Author	Mr. Wilad Choochuay
Major Program	Sociology
Academic Year	1999

Abstract

This study was intended to investigate the political socialization process of the Thai Muslim carried on by the Muslim family and Islam. The sampling subjects under investigation were purposively taken from the village community of Tungmaprang, Tumboon Wangprachan, Amphoe Kwandon, Changwat Satun. The data were collected by means of the observation and the interview in line with the qualitative inquiry. They were then described, analyzed and interpreted in conformity with symbolic interactionism and Islamic belief system. The interpretation in particular rests obviously on the interpretative understanding from the actor's point of view or emic view. Added to this point is the interpretation from the researcher's point of view or etic view.

The findings were as follows.

1. The social structure of the village community of Thungmaprang is religiously determined especially by the Islamic belief system. The way of life of the villagers, individually and collectively, from the cradle to the grave, is religiously oriented. It is done by means of socialization. It obviously rests on beliefs, values, norms, attitudes and activities, all of which are based on religion and tradition. Thus the Islamic-based socio-cultural processes or mechanisms are the primordial determinants of primary socialization on the basis of which political and other socializations are initiated and developed.

2. The social structure that has played a significant role next to the religion in this regard is that of the family and kinship which is structured in keeping with the nuclear family based on a patriarchal pattern. The socialization

process by the family and kinship, like the religious institution, is a prime stronghold which becomes the starting-point for the further socialization in multidimension with the significant social network next only to the religion.

3. The interpersonal interaction in the form of a peer group beyond the constituent of the family and the religious institution is of a significance no less than the former two to political socialization in particular.

4. Among all the activities in the forms of traditions, rites and rituals, a praying at different times and occasions is the socio-cultural mechanism of a greater significance than any other socio-cultural mechanisms when the primary socialization by the family and the religion is taken into consideration.

5. On the strength of the above-mentioned socialization processes, self-consciousness or self (I and Me) and we-groupness (We) in favour of Islam-based self-image has been formed and developed according to the stages of self-development. So also is instilled into a Muslim through Islamically predetermined socio-cultural mechanism the desirable basic character which is based on Islamic morality for a daily life, here and now.

6. The villagers of the Tungmaprang community have been politically socialized by means of the imitation and the instruction through the Ulama or religious intellectuals and leaders and by ways of the motivation through divine demand or Allah.

7. The political personality of the Tungmaprang community villagers is authoritarian-oriented, resulted from the socialization process by the family and religious institution.

8. The preaching and public lectures in the form of Kutabah on the holy Fridays are the socio-cultural mechanism of great significance on the basis of which political personality or identity has been formed, developed and well established.